

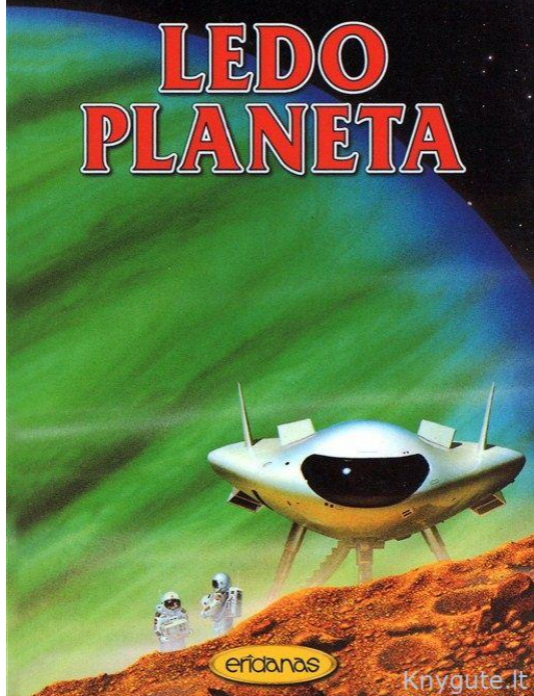

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

Alan Dean Foster

LEDO PLANETA

eridanus

Knygute.lt

Alan Dean Foster

LEDO PLANETA

Mokslinis fantastinis romanas

Kažkur kosmoso toliuose aplink
vienišką žvaigždę skrieja ledinė
Tran-ki-ki planeta. Netikėtai jai
patekęs būrelis žmonių, išvysta
pačią keisčiausią, pačią
egzotiškiausią Galaktikos
civilizaciją...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
105 tomas. Serija įkurta 1990m.

Alan Dean Foster - PLANET ICE
New York, Del Rey books, 1996

Copyright © by Alan Dean Foster, 1994

Cover art Copyright © by Tim White, 1986

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 1998

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2016

1

“Antario” bare gerokai įkaušęs vyras jau ketvirtą kartą mėgino atsiplėšti nuo grindų tiek, kad galva trinktelėtų į lubas - dailią žemiškojo dangaus imitaciją. O gal ir penktą. Kiekviena nauja nesėkmė sukeldavo triukšmingą negausios lankytojų auditorijos pasitenkinimą.

Jis išsitiesė visu dvimetriniu ūgiu. Milžinui buvo nelengva: nusimanantis žmogus jo masę įvertintų dviem šimtais kilogramų, nepriskaičiuojant alkoholio, kurį jis visą vakarą didžiuoliais kiekiais pylė į save.

Įsibėgėjęs iš tolimiausiojo kampo, jis it pamišėlis nulėkė iki bufeto ir, pasinaudodamas juo kaip atrama, pašoko. Ant stalelių subarškėjo besiridenantys plastmasiniai buteliukai bei stiklinaitės. Gindamasis nuo puldinėjančio roboto padavėjo, jau balansuojančio ties reaktyvinės psichozės riba, vyrukas svirduliuodamas sugrįžo pradinėn padėtin, kad pradėtų viską iš naujo.

Jis vėl gurkštelėjo gėrimo ir pasiruošė šuoliui, kurstomas išsipusčiusio jaunimėlio kompanijos. Juos, ko gero, jau apėmė lažybų azartas. Įdomu, ar penktojo (o gal šeštojo) mėgi-

nimo metu jis prasiskels makaulę, ar neišlaidys lubos?

Nors po kupolu slenkantys debesų tumulai atrodė neapsakomai realūs, vis dėlto jie tebuvo paprasčiausia holograma ant legiruotojo diuraliuminio ir todėl publika abejojo, ar raganosiška giganto galva atlaikys susidūrimą su "dangaus skliautu".

Tarp plojančių lošėjų bei įniršusių, paniurusių baro šeimininkų buvo "Antario" pirmasis padėjėjas ir du subinžinieriai. Pastarąjį ketvirtį valandos jie tegalvojo apie viena: kaip sutramdyti tą pasiutėlį, kuo mažiausiai pakenkiant sau ir kompanijos nuosavybei.

Kompanijos taisyklės griežtai draudė šaudyti į susimokėjusį keleivį, kad ir kaip šlykščiai jis elgtųsi, o kitos priemonės buvo absoliučiai neveiksmingos. Vienas subinžinierius jau paragavo didžiulės prisisprogusio akrobato rankos. Jis jau svarstė, ar netrinktelėjus apsvaigusiom makaulėn kėde. Rasi padės.

- Vyručiai, išsiskirstykite, vėl pajudėjo?

Mosuodamas nebaigtu gerti "Urijaus Hipo" buteliu, riaumodamas iš visų neįtikėtinų plaučių naujasis Ikaras išvystė stulbinantį tokiai būklei greitį ir lengvai užšoko ant bufeto. Jis

šoktelėjo lubų link ir vos nepasiekė vieno praplaukiančio "debesies". O tada vėl krito, - kitapus bufeto, paskui jį nugarmėjo plastiko ašotėlių ir stiklainaičių lavina.

Po pauzės pirmasis padėjėjas pagaliau nusprendė padaryti išmintingas išvadas, kol žaliūkas dar nepakilo. Viešpatie, o kad jis susikultų ir išgelbėtų juos nuo daugybės nemalonių.

Jis davė ženklą subinžinieriams ir, prisiarti- nęs prie galutinai subjauroto bufeto, dirstelėjo už jo.

Viltims nebuvo lemta išsipildyti. Tiesa, vyru- kas niekaip negalėjo išsikepurnėti iš suploto mechanizuoto baro, tačiau judėjo jis, deja, la- bai energingai.

- Sere, aš kreipiuosi į jūsų sąžinę. Besaikis girtuokliavimas jau savaime yra blogas daly- kas. Tvarkos pažeidinėjimas vakare, jau ne- kalbant apie barui padarytą žalą - juo labiau. O jūsų nepaklusimas personalui atvirame kosmose... tiesiog trūksta žodžių. Patikėkite, sere, mes nenorime jūsų įžeisti.

Po keleto nesėkmingų mėginimų, išstypėlis pagaliau įstengė atsistoti. Jis įsirėmė kumš- čiais į bufetą ir bemaž išsitiesė.

- Įžeisti mane! ĮŽEISTI MANE!

Padėjėjas nejučia susigūžė ir taktiškai nusi-suko. Šis subjektas kėlė realią grėsmę laivui.

Drimba kažko paieškojo akimis, jo žvilgsnis sustojo prie letenoje suspausto butelio. Dau-giau nei pusė likučio kaipmat nugurgėjo į jo pilvą.

- Įžeisti mane! Paklauskite, varganas navi-gatoriau, štai šis šiknius, - didžiulis pirštas nu-krito į patenkintą savimi jauną lošiką, - sakosi geriau už MANE išmanąs pozigravitaciją. Kaip jums patinka?

- Tik pamanykit! - atsakė padėjėjas mėgin-damas pasekti jo minčių eigą. Du inžinieriai jau stovėjo prie bufeto. Jei tik pavyktų užkal-bėti jam dantį...

- Seks... sensacija, - pastebėjo ilgšis atsirūg-damas. - Taigi mes atlikinėjame mokslinį eks-perimentą, kad išspręstume šį reikalą kartą ir visiems laikams. Juk jūs nesate mokslinių ban-dymų priešininkas, ar ne?

- Gink Dieve, - labai nuoširdžiai pastebėjo padėjėjas.

- Taigi mes apskaičiavome laivo lauką, aišk-u? Ir, mano apskaičiavimu, aš turiu pasiekti stogą, štai kaip.

- Štai šita, kuris mums virš galvos?

- Taip. Tu ne toks kvailas, kaip atrodo, drauguži. Vadinasi, supratai, ką aš čia veikiu?

- Taip, taip. - Subinžinieriai dar neužėmė patogios padėties.

- Bet jūs vis dėlto turėtumėte žinoti: vyrukas, apie kurį kalbate, yra įžymaus jachtininko sūnus, o ir pats jis kažkoks tarpplanetinis lenktynininkas, taigi, ko gero, žino, ką kalba.

Padėjėjas matė priešais save kupetą šviesių plaukų, didžiulę grobuonies nosį, tamsias akis, blizgančias iš po užgriuvusių antakių, ir aukštinį žiedą ausyje. Nuogas milžino rankas dengė šviesūs gaurai. Rodos, geraširdiškas jo veidas nebuvo itin raukšlėtas, bet kelios jį vagojančios raukšlės gyliu priminė griovas slėnyje.

- Tačiau aš kol kas nežinau, kas jūs? - tęsė padėjėjas, pagalvojęs, kad ir teismas neatsisakys tai išgirsti.

Iš pradžių jam pasirodė, kad gigantas ruošiasi pulti: vis dar spausdamas butelį jis padeonstravo padėjėjui bei publikai sugniaužtą kumštį.

- Kad jus kur visi dievai ir velniai, aš Skva. Rugsėjis, štai kas aš! Ir aš galiu nugalėti, aplenkti, pergerti, apskristi, apmiegoti, apvalgy-

ti, nugincyti ir perrėkti bet ką šioje Spiralinės karalystės dalyje!

Rugsėjis aiškiai ketino tęsti abejotinų savo privalumų sąrašą. Bet tiradą pertraukė toks nežmoniško stiprumo raugulys, kad akimirksniu visi sustingo. Tuomet du subinžinieriai puolė jį iš užnugario ir visi trys sudribo ant grindų. Vienas užpuolikas išplėšė butelį su kažkoku gelsvu skysčiu ir užsimojo, pirmasis padėjėjas jį sulaikė.

- Nereikia, Eversai, gali iškilti sunkumų.

[sivyravo tylą, paskui kažkas pliaukštelėjo delnais. Padėjėjas pamatė, kad jiems ploja jachtininko sūnus - gal iš pagarbos, o gal ironiškai.

- Bravo! - riktelėjo padauža.

... Nejudėjo nė vienas, net pats menkiausias padarėlis. Savijauta atitinka realybę, galvojo keleivių skyriaus paskuigalin skubantis Etanas Fromas Forčūnas.

Pelės bei žiurkės neprisitaikė prie tarpžvaigždinių skrydžių įmantrybių. Pirmąsyk iš laivelių patekusios į laivus jos sukėlė aibę problemų, kol kažkam dingtelėjo nuostabi

mintis išjungti keleivių skyriuje pozigravitacinį lauką. Pro apsvaigusius graužikus “praplaukė” tinklu nešinas žmogus, ir to pakako, kad jais būtų atsikratyta iki kito uosto.

Vis vien, pagalvojo Etanas, jeigu graužikai sugebėtų prisitaikyti, kompanija aprūpintų jį, pavyzdžiui, pelėkautais.

Prekiaudamas prabangos prekėmis, jis susidurdavo su vertingomis smulkmenomis, dailiais dalykėliais, brangia namų įranga. Kažin ar pelėkautai iš brangiųjų akmenų bei metalų turėtų paklausa.

Jis praėjo pro nedidelį apžvalgos punktą, probėgšmais dirstelėjo į apačioje praplaukiančią planetą.

Iš laivo matoma Tran-ki-ki pusė skendėjo tamsoje; labai gerai, juk pagal tvarkaraštį keleiviams dabar reikia miegoti. O rytoj teks leistis laiveliu gerkles laidančių turistų draugijoje. Beje, visais laikais stumdymasis buvo ir yra neišvengiama egzistencijos dalis.

Vaizdžiai tariant, Tran-ki-ki - tik pusstotė “Antario” kelyje. Tarpžvaigždinis lineris tu užtruks čia dieną ar dvi. Didžioji šio laiko dalis bus sugaišta iškraunant įrangą, skirtą vieninteliam humanoidų avanpostui šioje žmonių ne-

apgyvendintoje planetoje. Žemiškas avanposto pavadinimas nebūtinai reiškia, kad planetą atrado žmonės. Komanda galėjo būti mišri. Bet teisingesnis, ko gero, pirmasis variantas. Nė viena griežta logika pasižyminti rūšis nepavadinotų Sandraugos avanposto "Varine beždžionė". O šie šilumą mėgstantys gyvūnai niekada neapsigyventų šiame lediniame pragare.

Apšviestoji planetos dalis sudarė ryškų, net geliantį akis, pusmėnulį.

Etanas pamėgino atsiminti viską, ką žinojo apie šį ledinį rutulį.

Tran-ki-ki - neseniai atrastas pasaulis Oikumenos pakraštyje, ir šis faktas viliojo čionai godžius subjektus, panašius į jį patį. Bet planeta nebuvo priskiriama prie potencialių kolonijų.

Nors žmonės čia ir gyveno, šis pasaulis buvo ne itin svetingas. Čia jums ne Naujoji Rivjera! O ir civilizacijos klasė - tik 4B, tai yra, nors aborigenų intelekto potencialas normalus, jų technika tesiekia priešgarinį, o gal ir dar žemesnį, lygį.

Planetą sudarė keletas nedidelių žemynų, didelių salų ir daugybė mažų salelių. Vienur, kaip "Varinės beždžionės" rajone, driekėsi ly-

gumos, kitos vietovės buvo kalnuotos ir kalvotos. Jas supo iki pačių gelmių užšalusios jūros, o pastarųjų gylis buvo nuo keleto metrų iki trijų kilometrų.

Gravitacijos standartas 1,3T, diena - apie 20 valandų, didelis atstumas nuo saulės. Neblogas pasaulis, kandžiai pagalvojo jis. Ekvatoriuje iki plus trijų pagal Celsijų, o "Varinėje beždžionėje" vidutinė temperatūra minus penkio-lika, bet kartais naktimis pasiekia minus devyniasdešimt. Juo toliau nuo pusiaujo, juo žvarbiau.

Taip, nuostabi stotelė ilgoje jo kelionėje po civilizacijos užkampius! Kitiems prekeiviams atitenka kelionės į malonius pasaulius, tokius kaip Baltazaras arba Beršeba, netgi Žemė, o jis, Etanas Forčūnas, visuomet nuklysta kažkur į Sandraugos užkaborius. Jis turi varyti biznį nusmurgėliškose vietose ir erdvėse. Amžinai jį kur nors nugarūda! Tiesa, yra ir mažų malonumų. Visgi jis neblogai susitvarkė gyvenimą. Praslinko audringas trisdešimtmetis. Tikriausiai kada nors gimtojoje jo kontoroje pastebės, kad jis pernelyg ilgai dirbo nepakeliamomis sąlygomis. Tuomet jis galės gauti ką nors, kas labiau derėtų prie jo sugebėjimų - pavyzdžiui, juvelyrinių gaminių rinka Praradimų Pasaulyje

arba Naujajame Paryžiuje.

Nusigręžęs nuo kerinčio balto pusrūgto, jis susimąstė apie kasdieninius reikalus. Tarkim, kaip paaiškinti vietiniams gyventojams portatyvinio katalitinio Asanduso "Liukso" tipo šildytuvo veikimo principą? Jis moka kalbą tiek, kiek leidžia peržiūrėti videoįrašai (jis visuomet stengiasi kuo geriau pasiruošti naujai planetai), bet visa tai tik duomenų apie vietinius papročius bei prekybos taisykles nuotrupos. Tran-ki-ki atrasta neseniai, ir juostose pateikiami tik keli pagrindiniai faktai. Antropologiniai tyrimai pasirodys vėliau.

Bet vieną dalyką jis tikriausiai įstengs paaiškinti čiabuviams. Asanduso serija pagaminta, pasitelkus amprojuostas, ir yra tikras stebuklas energijos koncentracijos ir miniatiūrizacijos atžvilgiu.

Vienas kišeninis šildytuvas gali ilgai palaikyti kambario temperatūrą vidutinėje patalpoje netgi tokio rūstaus klimato sąlygomis. Kadangi vietiniai gyventojai yra prisitaikę prie beprotiško šalčio, prietaisas galės jiems tarnauti labai ilgai. Sušildykite orą iki nulio - ir mėgaukitės drauge su visa šeima.

Be tokių prietaisėlių, siautėjant čionykščiams vėjams iki trijų šimtų kilometrų per valandą,

niekaip neapsisaugojęs žmogus planetos paviršiuje per keletą minučių pavirstų ledine statula.

Galbūt gyvenvietėje visgi atsiras keletas žmogiškų būtybių, kurios mielai savo sniegvežiais atsigabens prašmatnius mažus šildytuvus. Kad tik rankos nedrebėtų juos įjungiant.

Mintimis nuplevenęs į prekybos aukštumas, jis pasuko už kampo asmeninio bagažo skyriuje, ir tuomet prieš akis iškilo keistas reginys.

Prie išėjimo į gelbėjimosi valčių patalpą būriavosi penketas žmonių. Pasigirdo pranešimas, kad liukas atidarytas. Bet juk čia gryniausia nesąmonė! Jis atveriamas tik paskelbus pavojų. Juk negalėjo Etanas Forčūnas apkursti!

Taip, jis girdi, kaip daužosi širdis. Vadinasi, ausimis galima tikėti, o akimis - ne.

Taip, žinoma, kaltos akys. Du žmogėnai nerūpestingai, it būtų girti, mosikavo lazeriniais šautuvais.

Viena ginkluotoji žmogysta niūriu šeško veidu stengėsi laikyti savo šautuvą nukreiptą į pagyvenusio vyriškio krūtinę, o šis vis šiaušėsi. Senis vilkėjo dailiai pasiūtą madingą emeraldino kostiumą bei žydrus marškinius....